

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יו"ד שבט, ה'תשל"ה

חלק ג – יו"ל לש"פ תרומה, ד' אדר-ראשון, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ תרומה, ד' אדר-ראשון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שלישי ואחרון מהתוועדות יו"ד שבט ה'תשל"ה, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ יתרו, חלק שני י"ל לש"פ משפטים).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ער"ח אד"ר, ה'תשפ"ב,
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

לז. בנוגע להמוזכר לעיל (סכ"ט) אודות המנהג לערוך סיום — שיש בזה כו"כ אפשרויות, אבל מחפשים תמיד ענין שיש לו קישור ושייכות לדבר מסויים, ובפרט לענין הקשור עם יום זה — ישנו הסיום של מסכת סנהדרין, ששם מדובר בנוגע לענין ש"צדיק נפטר מן העולם כו", ומיד לאח"ז ממשיך "צדיק בא לעולם טובה באה לעולם, שנאמר²⁵⁶ זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו" (אבל לפני"ז מסופר מה נעשה כאשר "צדיק נפטר מן העולם").

ויש לזה שייכות מיוחדת לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, "אשר יוציאם ואשר יביאם"⁵⁷ (כנ"ל ס"ל) — כמדובר כמ"פ בנוגע לפעולותיו ומעשיו בפועל שהיו הן במקצוע של בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו והן במקצוע של בין אדם למקום, ובאופן שבהי' דוקא ע"פ התורה, נגלה דתורה ביחד עם פנימיות ונסתר דתורה, "נשמתא דאורייתא" (כמ"ש בזהר פ' בהעלותך²⁵⁷) — כיון שרובם של עניני המלך נתבארו במסכת סנהדרין²⁵⁸.

[יש אמנם גם קצת במסכת סוטה²⁵⁹, וקצת במסכת הוריות²⁶⁰ — כשם שיש שם דיני סנהדרין²⁶¹, אבל שם מדובר אודות ענין בלתי-רצוי שקורה אצל סנהדרין או אצל מלך (כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשניות²⁶²), ואילו עיקר דיני סנהדרין ועיקר דיני מלכים הם במסכת סנהדרין].

ויש להוסיף ולהעיר שמצאתי דבר שלא הי' מפורסם — שכמ"פ שרבינו נשיאנו השתתף בחלוקת הש"ס (נוסף על סדר לימודיו על הסדר וכו'), הי' זה במסכת סנהדרין. — יתכן שלפעמים הי' גם באופן אחר, ולא ראינו אינה ראי', אבל באותם הפעמים שמצאתי השתתפותו בחלוקת הש"ס, הי' זה מסכת סנהדרין²⁶³.

— יתכן שכיון שמצד מעמדו ומצבו הוצרך להיות הענין ד"בי מלכים ימלוכו", הי' צ"ל גם בתורה בגלוי לימוד מסכת שמציאותה שמתבטאת בשמה אשר יקראו לה בלשון הקודש הוא הענין ד"סנהדרין", שבה ישנם גם ההוראות בנוגע לענינו של מלך,

[ואדרבה: כשם שמצינו בנוגע למצוות שלכאורה הם למעלה מהתורה, שלכן דוחים תורה²⁶⁴, שהידיעה אודות המציאות של מצוות אלו, וגם שהם למעלה מענין התורה, יודעים זאת מהתורה עצמה,

(256) בראשית ה, כט.	(261) בתחלתה.
(257) ח"ג קנב, א.	(262) ד"ה והחלק הששי.
(258) יח, א ואילך.	(263) ראה גם תו"מ חמ"ב ע' 31. וש"נ.
(259) מא, א ואילך.	(264) ראה הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ג
(260) ח, סע"ב ואילך.	ואילך. וש"נ.

— ולדוגמא: בנוגע למצות התשובה, שמועילה גם על העדר לימוד התורה, הנה בשביל ידיעת ענין זה, וביאור גדרי ואופני התשובה, זקוקים לתורה²⁶⁵. וענין זה גופא מהוה הוכחה, שיש בתורה ענין שלמעלה אפילו מתשובה, כי, בקדושה ואפילו בעולם בכלל אין ענינים שהם במקרה, ולכן, כשזקוקים לענין אחר, הרי זה סימן שבענין הנ"ל יש ענין נעלה יותר מהענין שזקוק אליו —

הנה מזה מובן גם בנדו"ד, שהציווי "שום תשים עליך מלך"¹⁵⁸, גדרי המלך והנהגות המלך, יודעים מהתורה. ועד"ז גם בנוגע למסכת סנהדרין שכוללת כמה דינים עיקריים בנוגע לגדרי המלך, הנה תחילה בא הפרק שבו מדובר אודות גדרי סנהדרין, ולאח"ז באים גדרי המלך, ויתכן גם שהיו לו עוד כמה טעמים; אבל עכ"פ — כך היא המציאות.

אשר לכן ייערך הסיום בנוגע למסכת סנהדרין.

לח. הביאור בסיום המסכת: "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם"²⁶⁶, כל זמן שרשעים בעולם חרון אף בעולם וכו', מאן רשעים, אמר רב יוסף גנבי. תנו רבנן רשע בא לעולם, חרון בא לעולם. . . רשע אבד מן העולם, טובה באה לעולם. . . צדיק נפטר מן העולם, רעה באה לעולם. . . צדיק בא לעולם, טובה באה לעולם, שנאמר זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו,²⁶⁷ — ש"מאן רשעים. . . גנבי" היינו גניבה מהשלל של עיר הנדחת²⁶⁷ (ע"ז — שיש בה "חרון אף"), ומצד החומר המיוחד בגניבה שהיא "פעולה נמשכת"²⁶⁸, נמשך בעולם ה"חרון אף" של ע"ז.

ועד"ז בברייתא, בשאר עבירות (שבהם אמרו "רשע בא לעולם חרון בא לעולם" — רק "חרון"), גם אלו שמעשה העבירה אינו באופן של פעולה נמשכת — שכל זמן שלא שב בתשובה²⁶⁹, נמשך ה"חרון" בעולם

(268) ונפק"מ לדינא, בנוגע לתשלום שווי הנכסים — אם כמו בשעת הגניבה, או כמו בשעת התשלומים, כפי שמאריך הרגצ'ובי בסברות לכאן וסברות לכאן.
(269) והרי תשובה זמנה בכל יום, אלא שבעשיית "היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד", אבל היא "יפה לעולם" (רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ו), וזמנה בכל עת ובכל רגע; מיד בעשיית העבירה חלה עליו מצות עשה של תשובה.

(265) ראה גם המשך תער"ב ח"ג ע' א'תח.
(266) פ' ראה יג, יח.
(267) ונמצא, שרב יוסף מקשר המדובר במשנה (אודות עיר הנדחת שהו"ע של ע"ז — חרם) עם המדובר בברייתא (אודות שאר עבירות — רשע סתם), ע"י דבר הממוצע, שכמו כל ממוצע, יש מקצתו בכל א' משני הדברים שהוא ממוצע ביניהם: גניבה — כמו שאר עבירות, משלל עיר הנדחת — ע"ז (וראה לקמן הערה 271).

(לא רק "רעה", אלא "חרון"), כיון שכל עבירה היא כעין ע"ז, ש"עשה עין של מטה כאילו אינה רואה .. עזב ה' את הארץ"²⁷⁰, כמו בגניבה²⁷¹. ולאידך גיסא, "צדיק בא לעולם, טובה באה לעולם", אבל לא באופן שישנה גם הרעה שנמשכת מצד פעולת הרשע²⁷², אלא כפי שמוסיף רש"י: "פסקה הרעה, שנאמר זה ינחמנו"²⁷³, שפירושו יניח ממנו (יפסיק). והקשר עם התחלת המסכת²⁷⁴: "דיני ממונות בשלשה"²⁷⁵, גזילות וחבלות וכו'", עד ל"סנהדרין גדולה .. של שבעים ואחד" (שעושיין גם עיר הנדחת²⁷⁶), שתפקיד הסנהדרין הוא²⁷⁷ "לקשור חבלים של כוזל במתניהם .. ויחזרו .. בכל מקומות ישראל וילמדו את ישראל כו"²⁷⁸, כדי להבטיח שלכתחילה לא יהי' ענין של חרון בעולם²⁷⁹ —

יש צורך בכמה הכנות, ויש בזה כמה דרגות וכו', מ"מ, התחלות מסכת סנהדרין היא "דיני ממונות) בשלשה", אפילו "שלשה הדייטות", "כדי שלא תנעול דלת בפני לווין" * (סנהדרין ב, סע"ב ואילך); ודוקא ע"ז נעשה בנין העולם — קיום קבוצת בני אדם, ובלשון הרמב"ם במורה נבוכים (ח"ג פכ"ז): "קבוץ המדיני" (שהרי "האדם מדיני בטבע").

276 ועד כפי שענין זה נפעל ע"י התורה — שלאחרי אריכות הביאור והגדרים בתושב"כ ובתושע"פ, הנה כשלומדים מסכתא סנהדרין כדבעי, לומדים גם ש"עיר הנדחת לא היתה ולא עתידה להיות" (סנהדרין עא, א), שלא יתכן שתהי' מציאות של עיר הנדחת!

277 תרבא"ר פ"א. 278 ולכן, "סנהדרין ההורגת אחד בשבוע (או אחד לשבעים שנה) נקראת חובלנית" (מכות ז, א), כמבואר שזהו לפי שהיו צריכים להבטיח ולפעול שלא יהיו ענינים בלתי-רצויים כו' (ראה סה"ש תר"ץ ע' 123. וראה גם תו"מ חנ"ז ע' 308. וש"נ). 279 לא רק שלאחרי ש"רעה באה לעולם" — אזי "פסקה הרעה".

* והיינו, שגם מי שנמצא כבר במצב בלתי רצוי, שזקוק להלוואה (שאינן זה באופן כפי שמבקשים בתפלה "אל תצריכנו .. לידי מתנת בשר ודם", ויתירה מזה: "שלא יצטרכו .. בית ישראל בפרנסה זה לזה"), בגלל שהוא עני, עכ"פ באותה שעה — הנה גם במצב כזה צריך למצוא עצה ולהבטיח "שלא תנעול דלת כו'".

270 ב"ק עט, ב. 271 ונמצא, שענין הממוצע שבגניבה (כנ"ל הערה 267) הוא גם בנוגע לתוכן העבירות — כיון שבגניבה מודגש יותר דוגמת ענין הע"ז שבכל העבירות.

ועד"ז בנוגע לענין ה"פעולה נמשכת" שבגניבה (שלכן נמשך "חרון .. לעולם") — שגם בעבירה שאינה באופן של פעולה נמשכת, שלא נמשך ה"חרון" של רשעות העבירה עצמה, נמשך "חרון" מצד רשעות אחרת — שאינו מקיים מצות התשובה (שנתחייב בה בשעת עשיית העבירה).

272 ועד"ז "באשר משפטו שם פעלו", במקום שדנים האדם שם מזכירין פועל צדקותיו (יבמות עח, סע"ב ובפרש"י); עבור דבר מצוה מגיע שכר, ועבור דבר עבירה מגיע היפך השכר כו'.

273 וכמו שהי' אצל נח, שניתוסף בענינים של הצלה וטובה וברכה, ועד לכריתת ברית כו'.

274 שהי' "נעוץ סופן בתחלתן" (ספר יצירה פ"א מ"ז), ויש לזה מקור גם בנגלה התורה — לקשר סיום התורה עם תחילתה (ראה גם תו"מ חס"ח ע' 91. וש"נ), ועד"ז בכל מסכתא שהיא ענין בפ"ע, שלכן עורכים חגיגת סיום על מסכתא, כדברי הגמרא (שבת קיח, סע"ב ואילך) "כי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתא עבידנא יומא טבא לרבנן", וכמובא גם באחרונים (ראה בהנסמך בלקו"ש ח"ד ע' 158 הערה 17), בפרט בנוגע לתענית בכורים וכיו"ב.

275 ואף שכדי להיות ראויים לסנהדרין

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס²⁸⁰ בלקו"ש חי"ז ע' 206 ואילך. (וסיים:) ויה"ר שבקרוב נזכה לקיום היעוד²⁸¹ "ואשיבה שופטייך כבראשונה", ועד לסנהדרין של שבעים ואחד, שישתמשו בהם למינוי מלך (שבשביל זה צריך סנהדרין של שבעים ואחד²⁸²), ועד שממינוי מלך זה — נבוא ל"והוי' אלקיכם מלככם"²⁸³, בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה, ע"י מלך המשיח, דוד מלכא משיחא.

* * *

לט. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה באתי לגני אחותי כלה.

* * *

מ. רגיל בהתוועדות של יו"ד שבט להזכיר גם אודות הענין של "חת"ת²⁸⁴ — אחת מהתקנות שפירסם בעל ההילולא — ללמוד חלק פרשת השבוע הקשור עם יום זה, כמו ביום הרביעי בשבוע, מרביעי עד חמישי, ועד"ז בכל יום מימי השבוע; וכן בתהלים — לומר החלק בתהלים כפי שנתחלק לימי החודש; וכן השיעור בתניא, כפי שבעל ההילולא חילק את ספר התניא באופן שיסיימוהו מידי שנה בשנה בי"ט כסלו.

ואע"פ שכבר הזכירו זאת בי"ט כסלו²⁸⁵ — הרי הזמן המסוגל והזמן גרמא להזכיר זאת גם ביום ההילולא שלו, כאשר "כל . . . עבודתו (פעולתו)²⁸⁶ אשר עבד כל ימי חייו" היא באופן של התנשאות וגילוי וכו' (כמבואר באגה"ק¹⁴ כמה פרטים בדבר).

וכן רגיל לערוך מגבית עבור לימוד תורה לשמה, כדי שהרוצים ללמוד תורה לשם התורה (ללא תכליות אחרות, ועאכו"כ ללא תכליות צדדיות)²⁸⁷, יוכלו לעשות זאת ביתר מנוחת הנפש ויתר מנוחת הגוף, ע"ז שימלאו עכ"פ חלק מצרכיהם הגשמיים באמצעות נתינת סכום קבוע או סכום בלתי קבוע מידי חודש בחודשו, ובמילא יתוסף בהצלחת הלימוד. וכל הרוצה, יוכל לצרף — או ליתן בפתקא בפ"ע — שמו ושם אמו, כדי להזכירו על הציון של בעל ההילולא.

(284) ראה גם שיחת יו"ד שבט תשכ"ט סמ"ב (תו"מ חנ"ה ע' 216). וש"ג.
(285)
(286) ראה לקו"ש חכ"א ע' 52.
(287) ראה גם שיחת מוצש"ק פ' בשלח, יו"ד שבט דאשתקד בסופה (תו"מ חע"ה ס"ע 169). וש"ג.

(280) בשילוב המשך הביאור בשיחת ש"פ בשלח.
(281) ישע"י א, כו.
(282) רמב"ם הל' סנהדרין רפ"ה. הל'
מלכים פ"א ה"ג.
(283) שמואל"א יב, יב.

וכל זה — נוסף על הצדקה הקשורה עם הענין ד"ואמרתם כה לחי"²⁸⁸ — שרומז על כ"ה שנה מהסתלקות נשיא דורנו, כ"ק מ"ח אדמו"ר. ובהקדמה — שבכלל ישנו הסדר של הליכה "מחיל על חיל"²⁸⁹, כדאיאתא בגמרא בסוף ברכות ובסוף מ"ק (והובא בארוכה בשו"ע של רבינו הזקן²⁹⁰ בתוספת כמה מראה-מקומות²⁹¹): "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר ילכו מחיל אל חיל", ונוסף על העליות שבמשך כל ימי השנה, הנה ביום ה"יאָרצייט" מידי שנה בשנה נעשית עלי' שלא בערך לגבי העליות שבמשך כל ימי השנה, ולכן ישנם לימודים ומנהגים הקשורים במיוחד עם יום זה (כמבואר פירוש הדברים בכ"מ²⁹²).

ומזה מובן גם שיש עלי' "מחיל אל חיל" באופן שלא בערך ביום ה"יאָרצייט העשרים וחמש, שנרמזו בתיבת "כה", ע"פ המבואר בלקו"ת בדרושי שוש אישיש²⁹³ בענין בחי' "כה" (ומבואר גם בתו"א בארוכה²⁹⁴), ועד למעלה שבבחי' "כה" אפילו לגבי בחי' "זה" ובחי' "חי".

(ואח"כ אמר:) מסתמא יחלקו את הפתקאות כדי שכל אחד יוכל לרשום כרצונו, וכל המרבה הרי זה משובח.

* * *

מא. בפרשת השבוע יש גם הענין של שירת הים.

ובהקדמה — שאע"פ שקבעו שירת הים בנוסח התפלה שאומרים בכל יום ויום²⁹⁵, שמזה מובן שענין זה ישנו בכל יום ויום, הרי המקור ושורש על זה הוא כפי שענין זה הי' בשעה ש"ויבואו גו' בתוך הים ביבשה"²⁹⁶, בכ"א ניסן בשנת ב'תמ"ח, ומזה נמשך אח"כ בכל שנה ושנה, כשקורין השירה בפרשת השבוע, ובפרט בפרשת היום בשבוע, ואח"כ נמשך בפרטיות יותר באמירת שירת הים בתפלת כל יום ויום, שהכוונה בזה, כבכל חלקי התפלה, שיפעל על עבודת כל היום כולו.

וכללות ענין השירה מורה שנמצאים במעמד ומצב של כליון, למעלה ממדידה והגבלה רגילים (שהרי סתם שירה יש בה גם מדידה והגבלה — לא מיבעי שירה בכלי, אלא אפילו שירה בפה יש בה גם

288 שמואל-א כה, ו. וראה גם ועוד.
 289 לשון הכתוב — תהלים פד, ח.
 290 אר"ח סג"ה ס"א.
 291 ראה גם תו"מ חכ"ג ע' 220 ואילך.
 292 ורס"נ.
 293 נצבים מז, ב ואילך.
 294 מג"א בהוספות קיח, ד ואילך.
 295 ראה שו"ע אדה"ז אר"ח רסמ"ט ורסנ"א. וש"נ.
 296 בשלח יד, טז. שם, כב.
 292 ראה גם תו"מ חע"ג ע' 134 ואילך.

הגבלה ומדידה, ולא רק שירה שיש בה אותיות (כמו שירת הים), אלא אפילו שירה וניגון בלי אותיות; וכידוע ביאור בעל ההילולא²⁹⁷ בנוגע לפרטי החילוקים שיש בכמה ניגונים).

ועפ"ז יש צורך בהסברה בנוגע לשירת הים:

מחד גיסא — היא שירה הקשורה עם אותיות ודיבור, ועד לאריכות הדיבור בריבוי (גם בכמות) אותיות ופסוקים שמהם מורכבת שירת הים.

וביחד עם זה, הנה מיד בתחילת השירה נאמר הלשון "אז ישיר משה"²⁹⁸, ואיתא בגמרא במסכת סנהדרין²⁹⁹ (שבסיומה עסקינן) "שר לא נאמר, אלא ישיר (לשון עתיד), מכאן לתחיית המתים מן התורה", היינו, שבשעה שמשה רבינו אמר את השירה בפעם הראשונה, נרמז בזה כבר הענין דתחה"מ.

ולכאורה, דוקא שירה זו (שבה נרמז הענין דתחה"מ) היתה צריכה להיות למעלה ממדידה והגבלה של אותיות!?

אך הביאור בזה — שזהו דוקא מצד החידוש של תחיית המתים לגבי גן עדן:

הכוונה ב"תחיית המתים" (בגמרא כאן ובכל מקום) היא — לענין של נשמה בגוף דוקא.

והענין של "נשמה בגוף" כפי שהוא בנוגע לניגון הוא — שהניגון כפי שהוא בפ"ע, ללא (ולמעלה מ)אותיות (נשמה), נמשך ומתלבש באותיות (גוף).

וכיון שב"שירת הים" נרמז הענין של "תחיית המתים מן התורה", לכן צריכה להיות שירה זו דוקא באופן הקשור עם דיבורים של אותיות ותיבות, ואריכות בזה בכמה פסוקים.

מב. ענין זה בא גם בהמשך להאמור במאמר³⁰⁰, שההתחלה צריכה אמנם להיות באופן שלמעלה מטעם ודעת לגמרי, ועד כפי שהי' נשמע הלשון מרבינו הזקן בדביקותו³⁰¹: "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ"³⁰², איך וויל זע גאָרניסט .. מערניט אַז דיך אַליין",

(297) ראה סה"ש תש"ב ע' 122. תש"ט ע' 300) פ"בז (לעיל ע' ... ואילך).
 299. ועוד. וראה גם תו"מ חע"ה ס"ע 11. (301) סהמ"צ להצ"צ שורש מצות התפלה פ"מ (דרמ"צ קלח, סע"א). — נעתק ב"היום יום" יח כסלו.
 (298) שם טו, א.
 (299) צא, ב.
 (302) תהלים עג, כה.

— וכיון שמספרים זאת לנו, ומוציאים לאור בדפוס ובאופן של הפצה, הרי זה גופא הוכחה ששמץ מנהו ואפס קצהו יכול להשיג כל אחד מישראל, ועאכו"כ אלו שאליהם הגיעה כבר התורה של הצ"צ אודות הנהגת הדביקות של רבינו הזקן³⁰³. וכיון שענין זה יכול להיות אצלו, ו"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה"³⁰⁴, הרי זה גופא מכריח שענין זה מוכרח להיות אצלו —

אלא שהדביקות צריכה להיות לכתחילה באופן שיומשך למטה מזה, ועד שיומשך ל"כולכם" (שזוהי דרגא שלמטה מדביקות, שהרי בדבר הדבוק לא שייך לומר לומר לשון רבים, "כולכם"), שבדרגא זו עומדים הרבים באופן של התאחדות ועד "לאחדים כאחד"³⁰⁴, ומזה נמשך אח"כ בפרטיות יותר, בכל חילוקי הדרגות מ"ראשיכם" עד "שואב מימך"³⁰⁵ (כמבואר לעיל במאמר).

[וכמו"כ צ"ל גם בהנהגת האדם — שישנו המעמד ומצב שיהודי עומד בהתחלת התפלה, כשמסדר שבחו של מקום בג' ראשונות, וכפי שנמשך אח"כ בפרטיות ב"ב אמצעיות, אבל גם שם עומד עדיין "כעבדא קמי מרי"³⁰⁶; ורק לאח"ז יורד ונמשך "מבית הכנסת לבית המדרש"³⁰⁷, ואח"כ נמשך גם ב"הנהגה בהן מנהג דרך ארץ"³⁰⁸: אצל מי ש"תורתו אומנתו"³⁰⁹ — ב"דרך ארץ" שלו, ואצל מי ששייך לקו של זבולון — באופן ההנהגה של זבולון].

ועל זה יש לימוד מיוחד מהענין של קריעת ים סוף (שאז אמרו שירת הים בפעם הראשונה), שהיו בזה שני ענינים: "ויט משה את ידו על הים גו' ויבקעו המים"³¹⁰, שזוהי נטי' והגבהה והרמה כללית שע"ז היתה בקיעת הים בכללות; ולאח"ז הי' הענין ד"לגזור ים סוף לגזרים"³¹¹, ליי"ב שבטים³¹², שכל שבט במסילתו ובדרכו יעלה.

וזוהי ההכנה שבאופן כזה יהי' גם בשעה שבאים אל ארץ טובה ורחבה, שגם שם ישנם שני ענינים הנ"ל:

כתיב³¹³ "כי תבואו אל הארץ גו' ושבתה הארץ שבת לה", ולאח"ז נאמר³¹⁴ "שש שנים תזרע שדך וגו'" — כפי שמדייק רבינו הזקן³¹⁵

(303) ראה גם תו"מ סה"מ אדר ע' מ. ניסן
ע' קלז. ועוד.
(304) לקו"ת ר"פ נצבים.
(305) ר"פ נצבים.
(306) שם יו"ד, א.
(307) ברכות בסופה. וש"ג.
(308) שם לה, ב.

(309) שבת יא, א.
(310) בשלה יד, כא.
(311) תהלים קלו, יג.
(312) פרש"י עה"פ. ועוד.
(313) בהר כה, ב.
(314) שם, ג.
(315) לקו"ת ר"פ בהר.

ש"משמעות הכתוב כי מיד כי תבואו אל הארץ ושבתה קודם שיתחילו השש שנים", אף שבפועל יכולה להיות שנה השביעית רק לאחר השש שנים — שכאשר בניי נכנסים לארץ [ועד"ז כאשר כל אחד מישראל מתחיל לעשות מחלקו בעולם "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"³¹⁶] צ"ל ההתחלה באופן ש"שבתה הארץ שבת להוי", שהו"ע ביטול המציאותו ("עס ווערט אויס מציאות"), "איך וויל זע גאָרניסט .. מערניט אַז דיך אַליין"; ולאח"ז נמשך באופן כזה — באותה חיות ובאותה דביקות — הענין ד"שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך".

ועי"ז באים אח"כ לתכלית השלימות בזה — "ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ שבת לה"³¹⁷, כפירוש רש"י³¹³: "כשם שנאמר בשבת בראשית", בגן עדן, ש"ל"ו שעות שימשה .. האורה" (כדאיתא במדרש³¹⁸), שאפילו ה"לילה" הי' באופן ש"כיום יאיר"³¹⁹.

מג. וכל ענינים אלו מספרים לנו בשעה שנמצאים עדיין בגלות, ובחושך כפול ומכופל, ככל הפרטים שבזה, שאין כדאי להאריך בצערן של ישראל.

ועד כדי כך, שצריך לדבר אפילו אודות דבר פראי שלא הי' כמוהו בישראל — שיש צורך להתווכח "מיהו יהודי"; אם צ"ל גירות כהלכה או באופן אחר.

ועד"ז בענין אחר, שלפתע מתחילים לחדש עוה"פ, היל"ת, את המחלוקת נגד רבינו הזקן, שאמר³²⁰ שהענין של אהבת ישראל הוא פרק ה"לב" בתניא, והו"ע אחד עם "ואהבת³²¹ את הוי' אלקיך"! — מתחילים את המחלוקת בנוסח "כמתלהלה היורה זיקים"³²², מתוך תקוה שאם זה יעבור בשתיקה, אזי ילכו צעד נוסף ויקשרו זאת וכו' וכו', "ע"ד שהי' בדורות שקדמונו, היל"ת.

ועד שלא מתביישים להתגרות ולפגוע באברכים שמוסרים נפשם ומזכים יהודים עם ה"מבצעים".

וכמדובר כמ"פ³²³ שסיפרתי פעם לכ"ק מו"ח אדמו"ר ש"נכשלתי" ונתתי לעני צדקה בלילה, ו"התנפל" עלי דוקא יהודי חסיד, באמרו: היתכן,

(320) ראה סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 2 ואילך. וש"נ.

(316) עקב יא, יב.

(317) בהר שם, ד.

(321) ואתחנן ו, ה.

(318) ב"ר פי"א, ב. פי"ב, ו. ועוד.

(322) לשון הכתוב — משלי כו, יח.

(319) תהלים קלט, יב.

(323) ראה גם תו"מ חע"ד ע' 60. וש"נ.

הרי איתא בכתבי האריז"ל³²⁴ שצדקה זמנה ביום, ולא בלילה! ועל זה אמר לי כ"ק מו"ח אדמו"ר: מסתמא פלוני (שהיו לו טענות) לא נותן צדקה ביום, ולכן איכפת לו ויש לו טענות על כך שמישהו אחר נותן צדקה בלילה.

ועד"ז בעניננו: מסתמא מניח פלוני תפילין פסולות, ולכן אין שאלה על כך ש"מבצע תפילין" אינו אצלו דבר ערב ("ס'הָאָט ביי אים קיין געשמאַק ניט")! ... אבל, כיון שאינם יכולים להסביר את עצמם, לכן "מלבישים" זאת באיצטלא של יראת-שמים!

— לדאבוני, מוכרחני להזכיר זאת, למרות ששומעים את הדברים בכמה מקומות שלא יודעים מאומה מכל הענין... ומסתמא ישתקע הדבר, וכידוע³²⁵ הבטחת רבינו הזקן (שנמסרה ע"י אדמו"ר האמצעי, עוד מזמן הרב המגיד³²⁶) שמכאן ולהבא תהי' יד החסידים על העליונה.

ולכן, אין מה להתפעל מהם כלל וכלל, שהרי הם בעצמם יודעים היכן הם נמצאים... ומהי הסיבה האמיתית שבגללה עורכים מלחמה בנוגע לחוק "מיהו יהודי", ועורכים מלחמה עם התנועה שמתפארת בכך שענינה אהבת ישראל, בגלל שכך הורה רבינו הזקן, ומיד הוסיף, שזהו ענין עבור כל אחד ואחת מישראל³²⁷. ודוקא ע"י שיטה זו יקיימו ויבנו את ארץ ישראל — אם מדברים על הזכות לתמוך בארץ ישראל, ולא כמו אלו שרוצים להכניס לשם גויים, היל"ת, ואלו שרוצים להגן עליהם בגלל פני' זו או אחרת כו'.

ואלו שזכו ועוסקים במבצעים כו' — ימשיכו הלאה, ובשמחה ובטוב לבב, ואשרי חלקם ואשרי זכותם, ואשרי כל אחד ואחת שתמך בהם עד עכשיו וימשיך לתמוך בהם, מבלי להתפעל מפני המלעיגים ומפני המביישים ומפני המחרפים ומגדפים — כיון שבאמת הם מתגרים ("זיי פאַרטשעפען זיך") עם הקב"ה, ולא עם אותם בחורים שנגשים ליהודי ומדברים עמו — בקול רם או בקול נמוך, אבל סוכ"ס פועלים אצלו שמניח תפילין (כשרות, לא פסולות...), ולומד ענין בתורה, ונותן צדקה, וקובע מזוזה (כשרה, לא פסולה...).

מד. ויש להוסיף ולהבהיר, שכבר דובר כמ"פ, שעכשיו לא צריך

(324) ראה נגיד ומצוה (בתפלת שחרית).
שער הכוונות ענין תפלת ערבית דרוש א'.
פע"ח שט"ו פ"א. וראה גם תו"מ ח"ע ריש ע' 120. וש"נ.
(325) ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ס"ע רסד ואילך. וש"נ.

(326) ראה בית רבי ח"א פ"ד.
(327) ראה סה"ש תרפ"ט ע' 72. תש"ב ע' 159. תש"ד ע' 93. ע' 163. אג"ק אדמו"ר מוהריי"צ ח"ח ע' תרי. ח"י ע' דש. לקו"ש ח"ט ע' 344. ועוד.

להתעסק ("טשעפען זיך") עם אותם יהודים שעושים בחושך מעשיהם³²⁸, כיון שהם עורכים מלחמה נגד הקב"ה, ובמילא הרי זה בינם ובין הקב"ה! ... ולכן: הנני מזהיר באזהרה חמורה, שאף אחד לא יפגע ח"ו בפלוני — לא עכשיו, ולא מחר או מחרתיים, אע"פ שעוד ידו נטוי... זהו ענין וחשבון שלו, בינו ובין הקב"ה, והלואי שיהיו עושין³²⁹ תשובה ומיד הן נגאלין! אבל ח"ו לפגוע בו; זהו דבר האסור ע"פ שולחן-ערוך. ומה גם שאין צורך בזה; אם הוא לא צודק — הרי ישנו בעה"ב בעולם, שיעשה כראוי לפניו, ובודאי יתקן זאת באופן שהוא ע"פ פסק הגמרא³³⁰: "יתמו חטאים"³³¹, ולא "חוטאים" ח"ו.

ואם ישנו מי שיכולה לעלות לו מחשבת פסול, שכיון שפלוני עושה שטות דלעו"ז, עליו ג"כ לעשות שטות (לפגוע בפלוני כו'), שנדמה לו שהיא שטות דקדושה — עליו לדעת, שגם אצלו הרי זו שטות דלעו"ז! בשעה שרוצים לפעול בנוגע ל"מיהו יהודי" וכיו"ב — יכולים לפעול אך ורק ע"פ דרכי השולחן-ערוך.

ובלשון רבינו הזקן בתניא³³²: "אתרוג שאינו ערלה" — שבערלה אסור להשתמש עבור אתרוג; זה לא אתרוג! זהו פרי שצמח על אילן של אתרוג עם כל הסימנים, אבל אם זה בשנות ערלה — אי אפשר לקיים בזה מצות עשה. הנהגה שלא ע"פ שולחן-ערוך — אי אפשר לפעול על ידה בענינים של יהדות.

ואדרבה: הדבר היחידי שיכול אולי להצליח רח"ל הוא — לגרות את היצה"ר של אלו שחושב שהוא פוגע בהם, שגם הם ילכו בדרכים שלו! ועכ"פ בנוגע לפועל — הנני מזהיר עוה"פ, שלא יפגעו בו, לא יכתבו לו, ולא יטלפנו אליו, ולא ידברו עם הסובבים אותו; אין לבוא עמו במגע ומשא כלל, לא באמירה ולא בכתב, לא בעצמו ולא ע"י שליח ושליח-שלוחו. ויהי לו אשר לו!

וכוונתי בפירוש לכל אחד ואחת וכו'; ומי שיתנהג אחרת ח"ו — אין לו חלק ונחלה ואין לו שייכות עם ליובאַװיטש.

ובאזהרה כפולה — לא בעצמו, לא ע"י שליח ולא ע"י שליח-שלוחו.

ואם פלוני או "שר" פלוני יבזה וכו' — אין לנו שייכות עמהם;

(331) תהלים קד, לה.

(332) רפ"ז.

(328) ע"פ יחזקאל ח, יב.

(329) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(330) ברכות יו"ד, א.

לנו יש שייכות עם הקב"ה, ש"נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו", ועלינו להתעסק עם כל אחד מישראל להחזירו למוטב; ומי שידוע אודות התעסקות זו, ועושה דבר-מה שיכול לקרר ועאכו"כ לבטל מישו — אין להתעסק עמו! כך הוא הדין בשולחן-ערוך, ואין להתווכח עם דינים בשולחן-ערוך! ובפרט שבנדו"ד ניתוסף עוד גדר — השאלה אם מותר או אסור לדבר עמו!

ולכן הנני מצווה בפירוש, שיפסיקו לעסוק בכל ענין זה; לא באמירה בדיבור, לא בכתב, לא במעשה, ולא ע"י שלוחים; כאילו שאינם מציאות בעולם! וכל זמן שלא ישובו בתשובה — אינם מציאות ב"עולם" של תורה ומצוות, וכאמור, שיש להם תפילין פסולות, ואולי גם מזוזות פסולות!...

מה. ובנוגע לפועל:

מה שנוגע לי — שכל אלו שהשתדלו ועסקו עד עתה ב"מבצעים", ועשו זאת — בפירוש — בשליחותי,

— ולא רק בנוגע לעצם ה"מבצע", אלא גם בנוגע לאופן עשייתו: לנסוע עם "טנקים", ולהקים קול רעש גדול ב"המונה של רומי"³³³, שישמע שם "דבר הוי' זו הלכה"³³⁴, כולל גם שגוי שרוצה להתגייר, בגלל שיש לו נשמה של גר³³⁵, צריכה להיות הגירות כהלכה (ואז נחשב "בנו של מי שאמר והי' העולם", למעלה יותר מבן ישראל, כמ"ש הרמב"ם בארוכה בתשובתו³³⁶ לעובדי' הגר צדק) —

ימשיכו הלאה להשתדל בזה באופן דמוסיף והולך, וברור הדבר שיצליחו בכל מה שקשור לענין המבצעים, כיון שמדובר אודות הפצת המעינות חוצה, ביחד עם לימוד התורה חוצה, וקיום המצוות חוצה.

ואל יתגרו — לא עם יהודים, ולא עם אינם יהודים; שידברו ויכתבו וידפיסו ויעשו מה שהם רוצים — אין לנו חלק ושייכות עמהם!

אלא מאי, הטענה היא, שלא נוח וקשה לשמוע זאת, וזה יכול לעשות רושם על מישוהו אחר — הנה כמדובר כמ"פ³³⁷ בנוגע לשולחן-ערוך [שיש בו ד' חלקים, ובכל חלק יש כו"כ סימנים, ובכל סימן יש

336) נדפסה ברמב"ם הוצאת שולזינגער (ג.י. תש"ז) בהוספות לח"א סי"ט. תשובות הרמב"ם (ירושלים, תש"כ) כרך ב סרצ"ג.
337) ראה גם תו"מ חס"א ס"ע 51 ואילך. וש"נ.

333) לשון חז"ל — יומא כ, סע"ב. מכות כד, סע"א.
334) שבת קלח, ב.
335) ראה גם תו"מ חע"ה ע' 76. וש"נ.

כמה סעיפים, ובכל סעיף יש התחלת הסעיף, אמצע הסעיף וסוף הסעיף].
שהתחלת הסעיף הראשון בסימן הראשון בחלק הראשון של השו"ע הוא:
"אל יבוש מפני המלעיגים!"

והיינו, שאומרים ליהודי: רצונך לעסוק בעניני יהדות — עליך לדעת, שיתכן שתפגוש יהודי תועה וכו', שנדמה לו שיצליח לפעול משהו בזה, אך אין זה הענין שלך! עליך לפעול על עצמך ש"אל יבוש", ולהמשיך בעבודת ה'.

אלו שעוסקים במבצעים עם ה"טנקים" וכל ה"שטורעם" — הרי³³⁸ זה כאילו שאני הולך עם כל אחד!

וגם אם פלוני לא יתפעל מזה ויגדף גם אותי, הנה מלכתחילה "סבור וקיבל"! — לא אומר שיערב לי הדבר; אינני אוחז בדרגא זו; אבל אין זה עושה עלי רושם כלל בנוגע לפועל, ואדרבה: הולך ומוסיף ואור.

והגע עצמך: רבינו הזקן סבל יסורים גדולים הרבה יותר, ולאח"ז כתב באגה"ק³³⁹ בבואו מפטרבורג — אפילו לגבי גדולים של הצד השני — "לא להרחיב עליהם פה או לשרוק ח"ו .. רק .. רוח נכאה כו". ועאכו"כ שלא לעשות ענינים שהם היפך השו"ע; מי שרוצה שתהי' לו שייכות לרבינו הזקן — לא ילך בדרכים שהם היפך השולחן-ערוך!

ו"בהדי כבשי דרחמנא למה לך"³³⁰ — שלאחרי שעברו שנים רבות כ"כ מיי"ט כסלו, יחזור ויתחדש הענין הישן...

מצינו בגמרא³⁴⁰ שבשעת קרי"ס זכה גם פסל מיכה לעבור בים, ואעפ"כ נשאר פסל מיכה, וגרם לריבוי קשיים לאחרי שהביאוהו לארץ ישראל (כמסופר בנביאים³⁴¹ כל סיפור המעשה שהי' עם פסל מיכה). ולכאורה, היתכן שפסל מיכה עובר בקריעת ים סוף ונשאר לאח"ז פסל מיכה?! — הנה הקושיא היא על הקב"ה, ואין עניננו להקשות קושיות, אם זה מבלבל לעבודה!

מו. ויה"ר שיקויים הענין ד"יתמו חטאים ולא חוטאים" ח"ו, ויהי' גם הענין ד"אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקו"⁴⁰.

ומכאן ולהבא — ינצלו את ה"חלק אלקה ממעל ממש"³⁴² שבכל

(338) ראה גם שיחת מוצש"ק פ' בשלח, (340) סנהדרין קג, ב. וראה שמו"ר רפכ"ד. וש"נ.
 (341) ראה ס' שופטים יז, א ובפי' רד"ק (129). וש"נ.
 (339) תור"מ חע"ה ע' ורלב"ג.
 (342) תניא רפ"ב.

אחד מישראל להוסיף מתוך שמחה וטוב לבב בכל המבצעים, עד למבצע נרות שבת קודש, ויעסקו בהפצת התורה והיהדות בכלל ובהפצת המעיינות בפרט, וירבו "אור" ו"מאור שבתורה" בכל העולם, בכל מקום שבו נמצא יהודי,

ובמקום שצריך לבטל "המונה של רומי" — יש לעשות זאת ע"י "המונה של קדושה", ועכשיו יש לבנ"י כח לעשות זאת בדרך זו — כמאמר הידוע של אדמו"ר מהר"ש (שסיפר רבינו נשיאנו כמ"פ³⁴³): "מלכתחילה אריבער"!

אבל לא באופן של מלחמה, ועאכו"כ שלא להתעסק עם כל החולקים וכל אלו שרוצים לחרחר ריב, או איזו כוונה שתהי' להם — שישכחו אודותם, כאמור לעיל, שאין זה הענין שלי, אין זה הענין שלכם, ואין זה הענין של כל אלו ששומעים את הדברים, ואין להאריך בזה; הענין שלנו הוא — כפי שמסר הצמח צדק לכל אלו שרוצים ללכת לפי הוראותיו — "אנן פעלא דיממא אנן"³⁴⁴, כפי שמביא רבינו נשיאנו בשיחותיו³⁴⁵, ומפרש שהכוונה היא "מאכן ליכטיק",

וכל שאר הענינים — הנה כאמור לעיל שיש להפסיק לעשותם, לא בעצמו ולא ע"י שלוחו, לא עם פלוני ולא עם סביבתו, אלא להקדיש את הזמן ל"עשה טוב" — שהרי אין זמן עבור שני ענינים, כך, שכאשר עושים דבר בלתי-רצוי, הנה מלבד הדבר הבלתי-רצוי, נוטלים זמן מהדבר הרצוי, ובמילא חסר ב"עשה טוב".

ומי שענין זה מבלבל אותו — ישב ויעסוק בתורה, כפי שמבאר רבינו הזקן בארוכה³⁴⁶ בפירוש מאמר חז"ל³⁴⁷ "השכם והערב עליהן לבית המדרש והן כלין מאליהן"; יש לך קושיא? — שב ללמוד תורה (לא בענין זה, אלא באיזה ענין בתורה שיהי'), אבל שהלימוד יהי' באופן ד"השכם והערב", למעלה ממדידה והגבלה, ובמילא יהי' בחיות וכו',

והקב"ה ינהיג את העולם באופן טוב וישר, ויוליכנו, בתוככי כלל ישראל, בקרוב ממש, לקבל פני משיח צדקנו.

וכל אלו שזכו ויזכו לעסוק בכל המבצעים עד למבצע נרות שבת קודש, ובהוספה על כל זה — יהיו ("זאָלן זיין און וועלן זיין") בראש, ואשרי חלקם וזכותם.

(345) ראה סה"ש תרצ"ו ע' 25 [26]. וש"נ.

(346) תר"א מקץ לב, א.

(347) גיטין ז, א.

(343) ראה אג"ק שלו ח"א ע' תריז. וראה

גם תר"מ חע"ד ע' 213. וש"נ.

(344) עירובין סה, א.

מז. וכיון שרגיל לקשר כל דבר עם ענין גשמי, וגם רגיל שבשעה שדורשים לקשר עם נתינת הצדקה אזי צ"ל "אני המתחיל" — הנה אלו שזכו והם ה"טנקיסטים", יגשו אחד אחד (יעלו מצד אחד ויצאו מצד השני), ויקבלו "דולרים",

— ובלבד שיהי' זה באופן מסודר (לא כפי שהי' בפעם העבר³⁴⁸), ללא דחיפות כו', כיון שיספיק עבור כולם —

כדי לחלק לכל המסובים כאן, שישארו לשבת כל אחד ואחד על מקומו, שני דולרים לכל אחד (כמדובר כמ"פ): דולר אחד — לעשות בו כרצונו, ודולר שני — ליתנו בשליחותי לענין של צדקה כשרה, לפי ראות עיניו, וכל המקדים הרי זה משובח³⁴⁹.

[אח"כ אמר: אם ידחפו ויהי' בלי-סדר, אזי ידחו את כל ענין החלוקה לפעם אחרת, כשלא ידחפו אלא יעשו סדר. (ואח"כ חזר ואמר: הוריתי שכל הקהל ישארו לשבת על מקומם, ולא ידחפו, אא"כ רוצים לבטל את הענין!]

לאחרי חלוקת הדולרים (באמרו שהמחלקים יקחו גם לעצמם שני דולר) — צוה כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן ניגון הכנה, ניגון רבינו הזקן בן ד' הבבות (בבא הרביעית — פעם אחת), והניגון "ניע זשוריצ'י כל־אֶפְצִי".

* * *

מח. בעל ההילולא אמר³⁵⁰, שביום רביעי מתחילים לומר "לכו ברננה הקטן", כיון שיום רביעי נקרא בגמרא³⁵¹ "קמי שבתא", ובו מתחילה כבר ההכנה לשבת.

ובנדו"ד, צריך להתחיל להתכונן לשבת פרשת בשלח, שנקראת "שבת שירה"³⁵², לפי שבה קורין שירת הים, "ישיר משה ובני ישראל"²⁹⁸, ואח"כ גם "ותען גו' מרים"³⁵³, וקורין גם בהפטרה "ותשר דבורה"³⁵⁴ (ככל הפירושים הידועים בזה).

(350) ראה סה"ש תרצ"ג ע' 166 (נעתק ב"היום יום" כג כסלו).

(351) פסחים קו, סע"א.

(352) ראה גם שיחת ש"פ בשלח, יו"ד שבת דאשתקד ס"ה (תו"מ חע"ה ע' 96). וש"נ.

(353) טו, כא.

(354) ס' שופטים ה, א.

(348) ראה שיחת ח"י אלול דאשתקד סוסכ"ז (תו"מ חע"ז ע' ...).

(349) כ"ק אדמו"ר שליט"א קרא להרב וויינבערג ונתן לו שטרות של דולר כדי לחלק בעזרת-נשים — לאלו שעוסקות במבצעים — לכל אשה ובת שני דולר (ואמר, שאם יצטרכו עוד דולרים, שיודיעו, ויתנו להם עוד).

ויה"ר שנוסף על ההכנה לשבת כפשוטו, יתחילו להתכונן כדבעי, מתוך שמחה וטוב לבב, ומלכתחילה אריבער, גם "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"³⁵⁵, שההכנה לזה היא ביאת משיח צדקנו, שלאח"ז תהי' תחיית המתים (כדאיתא בזהר³⁵⁶), ולאח"ז יהי' "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

ויש להתכונן לזה בימים האחרונים של הגלות, וגם "ביד רמה" — בדוגמת הפירוש כפשוטו במ"ש³⁵⁷ "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", שעוד בהיותם במצרים נעשה אצלם מעמד ומצב ד"ביד רמה", ובמילא היו "בני ישראל יוצאים ביד רמה", וכך יהי' גם עתה מלכתחילה הענין ד"יד רמה" באופן של קדושה, וכאמור לעיל: "מלכתחילה אריבער", ובדרכי נועם ובדרכי שלום, ובאופן כזה נעשית ההכנה לקיום היעוד¹⁰⁵ "והיתה להוי' המלוכה".

והיינו עי"ז שבימי הגלות האחרונים ירבו ב"נר מצוה ותורה אור"²⁴ — בכל נרות של מצוה, ובמיוחד נרות (מצוה) כפשוטם — נרות שבת, שגם הדלקתן היא כבר בערב שבת (ומזה מובן הדבר גם בנמשל), כאמור כמ"פ שעיי"ז מאירים את חושך הגלות ברגעי הגלות האחרונים, ופועלים ש"ולילה כיום יאיר"³¹⁹.

וכך נעשה גם ברגעי הגלות האחרונים הענין ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"³⁵⁸, ועיי"ז יומשך הענין ד"יעלה הפורץ לפנינו"³⁵⁹, זה משיח צדקנו, בקרוב ממש, ובשמחה ובטוב לבב.

[כ"ק אדמור"ר שליט"א התחיל לנגן הניגון "ופרצת", ועמד מלוא קומתו ורקד על מקומו בשמחה רבה. טרם צאתו התחיל לנגן עוה"פ ניגון הנ"ל].

(358) ויצא כח, יד.
 (359) ע"פ מיכה ב, יג. וראה אגדת בראשית ספס"ג. ב"ר פפ"ה, יד ובפרש"י שם.

(355) תמיד בסופה.
 (356) ח"א קלט, א.
 (357) בשלח יד, ח.

הוספה

א

בי"ה. חי מ"ח תשט"ו

ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

הרב מוה"ר ישראל שי סופר

שלום וברכה!

נעם לי לקבל פ"ש ממנו ע"י האברך הווי"ח נוי"נ הר"מ הרה"ג מוה' יוסף שי לערנער, וביחוד ההוספה בהפ"ש אשר עלתה ביד כת"ר למצוא עוד שותפים בקרן הגמ"ח אשר זכה ליסד באה"ק ת"ו, ובודאי לא יסתפק גם בזה וידו נטוי לזכות עוד אחרים לשתפם בהנ"ל, וכבר ידוע מרז"ל (סוכה מ"ט ע"ב) גדולה גמ"ח יותר כו' . . . ויה"ר מהשי"ת שחפץ ה' בידו יצליח והשי"ת יזכה את כאו"א מאתנו אשר ע"י מצות התלויות באהבת ישראל וכהנ"ל, שע"פ מאמר רבנו הזקן בעל התניא (פוסק בנסתר דתורה) והשולחן ערוך (פוסק בנגלה דתורה) זהו כלי למצות ואהבת את ה' אלקיך, הנה יצליח בלימוד התורה וקיום המצות אשר בכל הזמנים ובכל המקומות ועאכו"כ במדינה כאן צריכים בזה לעזר השי"ת.

בכבוד וברכה, המחכה לבשו"ט.

א

מוה"ר ישראל שי סופר: ברענקס.

האברך . . הר"מ . . מוה' יוסף שי לערנער: ראה אודותיו — "קובץ ליובאוויטש" חוברת 13 (יב"ג תמוז ה'תשט"ו — יט כסלו ה'תשט"ז) בסופה.

בקרן הגמ"ח אשר זכה ליסד באה"ק ת"ו: כביהכ"נ חב"ד אשר בשכונת "בית ישראל", ירושת"ו — ראה "בטאון חב"ד" חוברת ז (י"ט כסלו תשט"ו) בסופה. וראה גם קונטרס "בית הכנסת חב"ד ליובאוויטש בשכונת בית ישראל ירושלים עיה"ק תובב"א" (שי"ל לרגל שנת היובל ליסודה — י"ב אייר תשי"ג-תשס"ג) ע' 25 ואילך.

שחפץ ה' בידו יצליח: ע"פ ישעי' נג, יו"ד.

מאמר רבנו הזקן . . כלי למצות ואהבת את ה' אלקיך: ואתחנן ו, ה. וראה "היום יום" ו תשרי. ספר הערכים-חב"ד כרך א ערך אהבת ישראל ס"ו (ע' תרכו ואילך). וש"נ. וראה גם אג"ק חט"ו אגרת ה'תקצו, ובהנסמן בהערות שם. חט"ו אגרת ה'תקלא. ויד. חי"ח אגרת ו'תרלג. ועוד.

ב

בי"ה. ג' מני"א תשטי"ז

ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

מוה' מנחם ישראל שי

מוה' יעקב שי

שלום וברכה!

לאחרי ההפסק הארוך נתקבל מכתבם מכ"ה תמוז עם המוסגר בו, ומובן שאי הצלחת האסיפה אודותה כותבים ... אין צריכה לפעול נמיכת רוח ח"ו, כיון שבכלל לא זו הדרך למגבית כספים, ואין באסיפה זו בכלל אלא הכנה והתחלה, וכבר ידוע פתגם נשיאנו הק' במה שיש ללמוד מהנהגה של סוג פלוני, שאפילו אם בפעם הראשונה לא הצליח, מנסה הוא עוד פעם ועוד פעם, ובפרט בנדון זה שהצלחה היתה למעלה מן הטבע בהעמדת הבנין עד עתה, וזה צריך לשמש הוכחה ברורה שבודאי גם להבא יצליחו ובלבד שלא תהי' חלישות נפילת רוח ח"ו.

... בודאי יראו שהשלוחים שליט"א יבקרו גם במוסד שלהם בעת הלימודים, ובטח יש להתדבר עמהם בהקדם עדי"ז בכדי שתהי' התאמה לזמנם וזמנם.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש לכאו"א מהמשתתפים בה, וכבר ידוע פסק תורתנו שהעומדים בראש נוטלים חלק בראש.

ב

מוה' מנחם ישראל: מלוב, רשל"צ. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ד אגרת ט"פח (ע' סז), ובהנסמן בהערות שם.

מוה' יעקב: פלס. אגרות נוספות אליו — אג"ק חל"א אגרת יא'תשנ"ט (ע' קכה), ובהנסמן בהערות שם.

האסיפה: כנראה — לטובת ישיבת אחי תמימים אשר ברשל"צ.

פתגם נשיאנו הק' במה שיש ללמוד כו': ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ה אגרת א'תצג (ע' תלו — נעתק ב"היום יום" ג אייר). וראה גם אג"ק ח"ה אגרת אישכט. ח"ג אגרת ד'תפ"ו. ובכ"מ. בהעמדת הבנין: עבור הישיבה — ראה אג"ק ח"ג אגרת ד'רע"ט, ובהנסמן בהערות שם. — וראה מברק רבינו לחנוכת הבית (שנערכה ביום כ"ה מני"א תשט"ז, ונחגגה — כמתואר ב"בטאון חב"ד" חוברת יב (ח"י אלול תשט"ז) ס"ע לג ואילך — "ברוב עם ובהשתתפות שלוחי כ"ק אדמו"ר שליט"א") — אג"ק שם אגרת ד'תרנ"ג. שהשלוחים: ראה אג"ק שם במבוא ע' 11 ואילך.

פסק תורתנו שהעומדים בראש נוטלים חלק בראש: ראה יומא יד, א (במשנה). אוה"ת בראשית (כ"ך ג) תקנט, סע"א. וראה גם אג"ק ח"ד אגרת תקפב (ס"ע רנג). ח"ג אגרת ד'תקע"א. ובכ"מ.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' חיים ז"ל

בהרה"ח הרה"ת ר' שמואל גרשון ניסן ז"ל

גורביץ

נפטר ג' ניסן, ה'תשפ"א

ת' נ' צ' ב' ה'

בקשר עם יום סיום אמירת קדיש

ב' אדר ראשון, ה'תשפ"ב

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו

לאורך ימים ושנים טובות ובריאות